

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

12-04-2024

с. Старое Дрожжаное

№ 154

«2021-2025 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 14 декабрдәге 695 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында

Гамәлдәге муниципаль норматив хокукый актларны актуальләштерү максатларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. «2021-2025 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 14 декабрдәге 695 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

исемдә һәм 1 пунктта «эшкуарлык» сүзеннән соң «һәм махсус салым режимын кулланучы физик затлар,» сүзләрен өстәргә.

«2021-2025 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программасы» кушымтасын яна редакциядә әлеге карарга кушымта нигезендә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Р.И. Мөхәммәтжанов

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Башкарма комитетының
2024 елның "12" апрелендә
159 номерлы карарына
кушымта

ПАСПОРТ

Программаның исеме	2021-2023 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын һәм махсус салым режимын кулланучы физик затларны үстерү муниципаль программасы
Программаны гамәлгә ашыруның төп нәтижеләре	«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе
Программаның максаты һәм бурычлары	Муниципаль программаның максатлары: - Чүпрәле муниципаль районы территориясендә уңайлы бизнес-мохит булдыру – Муниципаль программаның бурычлары: - оештыру (предприятиеләрне рәсмиләштерү һәм теркәү, рөхсәт документлары алу, лицензияләү, счет ачу, бухгалтерлык һәм салым исәбе алып бару һ.б.); – милек һәм жир (жир кишәрлекләрен, буш урыннарны рәсмиләштерү һәм бирү, сәнәгать паркын үстерү һ. б.); – матди-финанс (Банк һәм кредит учреждениеләре белән эшләү, муниципаль грантлар, республика һәм федераль программаларда катнашу); - информатсион (мәгълүмат чаралары аша пропагандалау һәм мәгълүмат житкерү, КУЭС субъектлары белән очрашулар оештыру һ.б.)

Программаның максатчан күрсәткечләре һәм күрсәткечләре	КУЭС ВВП өлеше 2030 елга карата 35%.
Программаны гамәлгә ашыру этаплары һәм вакыты	2021-2025 еллар
Программаны башкаручылар	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының жирле үзидарә органнары, учреждениеләр һәм оешмалар (киләшү буенча).
Финанслау күләме һәм чыганаclarы	<p>Программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы программа чаралары исемлеге белән билгеләнә. Программаның чараларын финанслауның күздә тотылган суммасы 48375 мең сум тәшкил итә, 2021 елда 675 мең сум жирле бюджет һәм 9000 мең сум ТР бюджеты, 2022 елда 675 мең сум жирле бюджет һәм 9000 мең сум ТР бюджеты, 2023 елда 675 мең сум жирле бюджет һәм 9000 мең сум ТР бюджеты, 2024 елда 675 мең сум ТР бюджеты, 2024 елда 675 мең сум жирле бюджет һәм 9000 мең сум ТР бюджеты.</p> <p>*суммалар фаразлау характерында, бюджетка өстәмә керемнәр алганда, жирле бюджеттан финанслау планлаштырыла. ** министрлыкларның грант акчалары.</p>
Программаның үтәлешен контрольдә тоту:	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыруның төп нәтижәләре	<ul style="list-style-type: none"> - «сәнәгать/авыл хужалыгы» пропорциясе нисбәте - «1/1; - район территориясендә авыл хужалыгы продукциясен тулысынча эшкөртү; - өстәмә 1500 эш урыны булдыру; - КУЭС да хезмөт хакын 35000 сумга кадәр арттыру (тенденция - елга 5%). - махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлык субъектларының һәм физик затларның белем дәрәжәсен күтөрү.

1. Гомуми нигезлэмэләр

Әлеге Программаны эшләү өчен нигез булып «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законы һәм «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан-2030» стратегиясе, «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе» тора.

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2007 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кече һәм урта эшкуарлыкны һәм махсус салым режимын кулланучы физик затларны үстерүгә ярдәм итү мәсьәләләре керә.

2008 елның 1 гыйнварыннан «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 209-ФЗ номерлы Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкуарлык субъектларын һәм физик затларны үстерү өчен шартлар тудыру кертелгән (алга таба текст буенча - КУЭС).

Әлеге Программаның максатлары һәм төп бурычлары Чүпрәле муниципаль районының махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкуарлыкны һәм физик затларны үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Программа Чүпрәле муниципаль районының махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкуарлыкны һәм физик затларны үстерү өлкәсендәге максатларга ирешүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеген, чараларны гамәлгә ашыру өчен җаваплы булган аларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын, эшчәнлекнең нәтижәләлеге күрсәткечләрен билгели.

Программа Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясендә каралган район үсешенә төп өстенлекләрен исәпкә алып эшләнә.

2. Тармактагы хәзерге хәл һәм ирешелгән нәтижәләрне анализлау

Кече бизнес авыл хужалыгы, сәүдә һәм хезмәт күрсәтүнең башка өлкәләрендә, халыкка хезмәт күрсәтүдә мөһим урын алып тора. Кече бизнес авыл хужалыгы, сәүдә һәм хезмәт күрсәтүнең башка өлкәләрендә, халыкка хезмәт күрсәтүдә мөһим урын алып тора. Нәтижәдә, районның тотрыклы динамикалы үсеше нигезендә халыкның тормыш сыйфатын күтәрү максатын гамәлгә ашыру өчен кече эшкуарлыкны үстерү өчен берничә максат куярга кирәк: кече бизнесны үстерүнең уңай мохитен тәэмин итү, махсус салым режимын кулланучы эшмәкәрлек һәм физик затларны үстерү программаларына ярдәм итү.

3. Максатлар һәм бурычлар

Төп проблемаларны хэл итү өчен уңайлы бизнес-мохит юнэлешендә уңай шартлар тудырырга кирәк.

Моның өчен төркемнәргә бүленгән кайбер бурычларны хэл итәргә кирәк:

– оешмалар (предприятиеләрне рәсмиләштерү һәм теркәү, рөхсәт документлары алу, лицензияләү, счетлар ачу, бухгалтерлык һәм салым исәбе алып бару һ.б.);

– милек һәм жир (жир кишәрлекләрен, буш урыннарны рәсмиләштерү һәм бирү, сәнэгать паркын үстерү һ. б.);

– матди-финанс (Банк һәм кредит учреждениеләре белән эшләү, муниципаль грантлар, республика һәм федераль программаларда катнашу);

– мәгълүмати (мәгълүмат чаралары аша пропагандалау һәм мәгълүмат житкерү, КУЭ субъектлары белән очрашулар оештыру һ.б.

Шул ук вакытта районның ВТПында КУЭС өлеше дәрәжәсе таләп ителә торган республика күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Шуңа бәйле рәвештә 2019-2023 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына, жирле бюджеттан һәм башка чыганақлардан чыгымнарны финанслап, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларын һәм физик затларны үстерү программасын кабул итү ихтыяжы туа. Әлеге Программаны кабул итү өчен хокукый нигез булып «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон тора.

Программа махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлыкны һәм физик затларны алга таба үстерү, кече һәм урта эшқуарлык субъектларына һәм физик затларга финанс, мәгълүмати, консультация һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү, махсус салым режимын кулланучы физик затлар өчен норматив-хокукый база булдыру, шулай ук контроль процессын оештыру буенча комплекслы гамәлләр планыннан гыйбарәт.

4. Махсус салым режимын кулланучы КУЭ һәм физик затлар үсеше проблемаларын конкрет муниципаль берәмлектә агымдагы ситуациягә анализ ясау.

Төп проблемалар

КУЭС үсеше өлкәсендәге агымдагы везгыять төп глобаль проблемалар булу белән характерлана, ә атап әйткәндә:

– район икътисадының өстенлекле тармақларында эшләүче махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларының һәм физик затларның саны житәрлек булмау: сәнэгать житештерүе, жәмәгать туклануы, кунақханә комплексы хезмәтләре, юл буе сервисы өлкәсе, көнкүреш хезмәтләре өлкәсе һ.б.

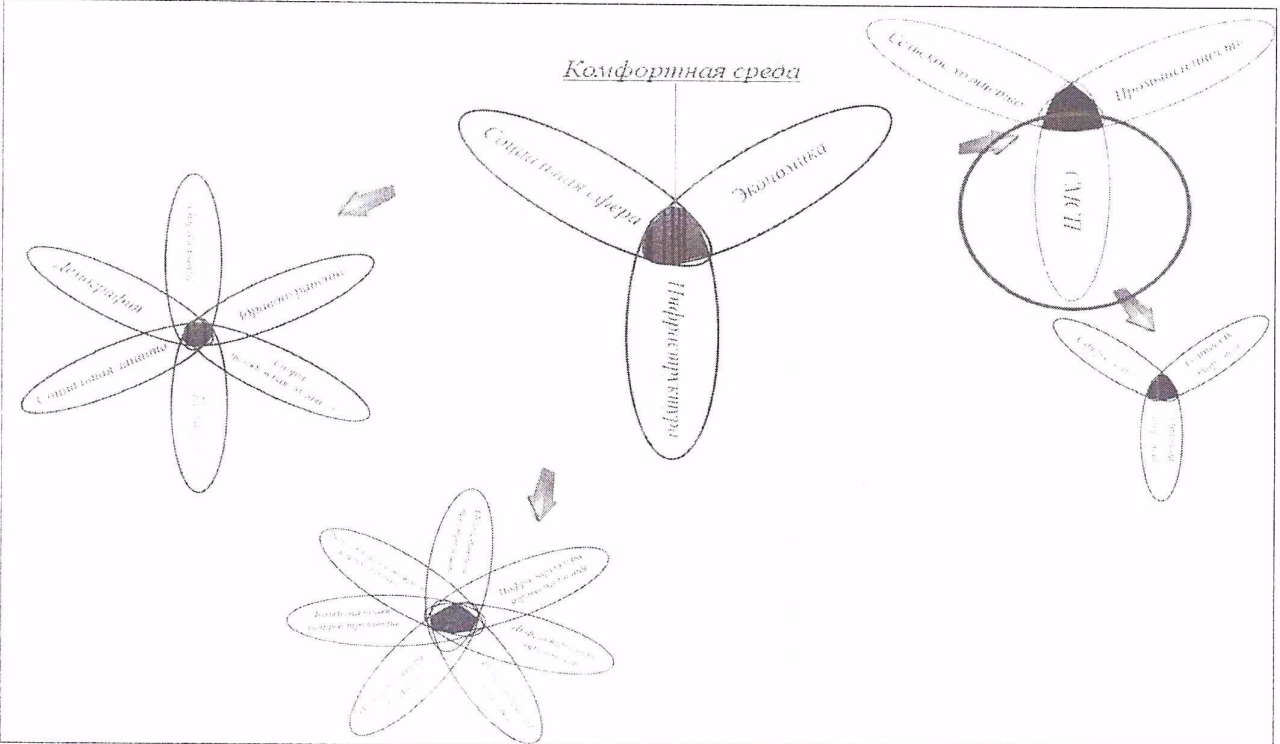
– КУЭС күрсәтелә торган хезмәтләренң сыйфатының түбән дәрәжәсе;

– КУЭС ның алга таба перспективалы үсештә ышанычсызлыгы.

5. Махсус салым режимын кулланучы КУЭ һәм физик затларны икътисадның төрле сайланган секторларында үстерү

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясеннән чыгып, район үсешенә төп принциплары булып кеше капиталын туплауның һәм үстерүнең төп максатына ирешү юлында барлык төп тармакларның параллель үсешә һәм үзара хезмәттәшлеге тора.

Стратегия нигезендә, кеше капиталын туплау өчен өч төп юнәлешне: Социаль өлкә, икътисад, инфраструктура оптималь берләштерүгә нигезләнган уңайлы мохит булдырырга кирәк. Шуңа ук вакытта һәр сфера эчкә тармакларның оптималь комбинациясенә нигезләнә. Безнең очракта КУЭС сәнәгать һәм авыл хужалыгы белән беррәттән икътисад өлкәсенә кертелә. Димәк, оптималь икътисадый тудыру уңайлы мохитне тәшкит итүче факторлардан берсе булып тора.

Шуңа ук вакытта КУЭС өлкәсә ягыннан оптималь икътисадый мохит өчен уңайлы бизнес-мохит булдыру этәргеч булып тора. Бу 2021-2025 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлык субъектларын һәм физик затларны үстерү программасының төп максаты булып тора.

КУЭС үсешә өч төп тенденция белән бәйлә:

- эшсезлекне арттыру үзмәшгульлекне арттырырга ярдәм итә;
- "якорь" предприятиеләренә артуы янәшәдәге КУЭСның артуына ярдәм итә;
- уңайлы бизнес-тирәлек булдыру КУЭСны арттырырга ярдәм итә.

Ләкин, аек акыл ягыннан, безнең очракта беренче наркомания юкка чыга. Шуңа ук вакытта эре инвесторларны жәлеп итү нигезендә төп предприятиеләр стратегиядә тасвирланган район үсешә рычагларының берсе булып тора.

6. Кулланучылар базарын үстерү

Район территориясендә 156 сәүдә объекты эшли. Ваклап сату әйләнеше 2020 елга 1267,32 млн. сум (бәяләү).

Сәүдә майданы 2020 елда 1000 кешегә исәпләгәндә 410,4 кв.м тәшкил итте, безнең район буенча минималь тәмин ителеш нормативы 1000 кешегә 309,2 кв.м.

Чүпрәле муниципаль районының жәмәгать туклануы өлкәсе 10 кафедран тора.

7. Сәнәгать майданчыкларын үстерү һәм резидентларны жәлеп итү*

Чүпрәле муниципаль районы территориясендә Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы каршында аккредитацияләнгән «Чүпрәле» сәнәгать майданчыгы эшли, бу резидентларга СМСП ярдәменә республика программаларында катнашу хокукы бирә

Проект нигезендә, тулы куәтенә чыккан вакытта, 21 резидентны урнаштыру һәм 900 эш урыны булдыру планлаштырыла. Бүгенгә көндә 10 резидент белән килешүләр төзелгән.

«Чүпрәле» сәнәгать майданчыгы Чүпрәле муниципаль районы үсеше өчен әеруча актуаль. «Чүпрәле» сәнәгать паркы Россиянең индустриаль парклары ассоциациясе составына керә

- Парк территориясендә табышка салым 15,5% киметелгән
- Жир салымы - кадастр бәясенә 0,5%ы
- Мөлкәт салымы - 0,1%
- К2 коэффициенты БНД түлөгәндә 0,005 тәшкил итә

Сәнәгать майданчыгы территориясендә резидентлар эшен яхшырту өчен «Чүпрәле жир асты байлыклары» идарәче компаниясе» ЖЧЖ үз эшчәнлеген гәмәлгә ашыра:

- резидентларны жәлеп итү;
- проект документациясенә кирәкле экспертизаларын узуда, матди-техник тәмин ителештә, персонал наймында ярдәм күрсәтү;
- электр белән тәмин итү, жылылык белән тәмин итү, су белән тәмин итү һәм су чыгару, коллектив файдалану территорияләрен санитар жыештыру, майданчык территориясен саклау, транспорт, мәгълүмати һәм башка хезмәтләр күрсәтү;
- резидентларга буш жир кишәрлекләрен субарендага бирү һәм (яки) эшчәнлек алып бару өчен биналарны арендага бирү һәм тиешле килешүләр төзү.

8. Авыл хужалыгында кооперацияне үстерү

Кооперацияне үстерүнең төп максатлары һәм бурычлары:

- Халыкның үзмәшгульлеген тәмин итү, ЛПХны үстерү;
- Авыл хужалыгы товар житештерүчеләренә, кече хужалыкларның, кулланучылар жәмгыятьләренә авыл хужалыгы продукциясен сату базарларына керүен тәмин итүнең төп механизмы буларак авылда авыл кооперациясенә барлык төрләрен һәм авыл хужалыгы кулланучылар кооперациясе системасын үстерү.
- Авыл жирлегендә тормыш сыйфатын яхшырту;
- "Кырдан кибет киштәсенә кадәр" кластерын булдыру

- Жирле азык-төлөк белән тээмин итүчеләрне сәүдә челтәрләренә чыгару һәм базарда булган уенчыларга конкуренция ясау өчен шартлар тудыру, киләчәктә үз сәүдә челтәрен булдыру.

- Кооперативның матди-техник базасын булдыру һәм модернизацияләү өчен шартлар тээмин итү.

9. Территориянең инвестицион жәлеп итүчәнлеген бәяләү,

эшқуарлыкны үстерү юнәлешләре һәм конкрет чаралар исемлеге.

Районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген дәрәжәсе берничә сәбәпкә бәйле:

- географик урнашуы;

- ресурс-чимал;

- житештерү (житештерү булдыру һәм аның нәтижеләрен куллану өчен шартлар булу);

- кулланучылар (халыкның товарлар һәм хезмәтләр сатып алу сәләте белән характерлана);

- инфраструктура (мәгълүмат, Транспорт, житештерү инфраструктурасы, шулай ук инженерлык челтәрләренә тоташу мөмкинлеге);

- интеллектуаль, кирәкле хезмәт ресурсларының саны һәм сыйфаты буларак характерлана.

Чүпрәле муниципаль районы Ульяновск өлкәсе һәм Чувашия Республикасы белән чиктәш.

Яңа производстволар булдыру яки булган производстволарның куәтен киңәйтү кысаларында инвестиция эшчәнлеген үстерү тулы инвентаризациясә булмаган ирекле яки тулысынча жәлеп ителмәгән житештерү майданнарында мөмкин. Мондый реестрны алып бару тәртибе дә юк.

Чүпрәле муниципаль районында бизнес һәм халык вәкилләренән активлыгы житештерү дәрәжәдә югары булмавын билгеләп үтәргә кирәк. Бу финанс белеменән югары булмавы һәм инвестиция проектлары буенча тәкъдимнәренән булмавы (инициативалы һәм муниципаль һәм дөүләт хакимияте органнары тарафыннан да) белән бәйле. Авыл хужалыгы кулланучылар кооперациясен үстерү халыкның эшлекле активлыгын һәм мәшгульлеген арттыруның иң нәтижелә механизмнарыннан берсе булып тора. Әлеге механизм шулай ук авыл хужалыгы товар житештерүчеләренән, авылда кече хужалыкларның һәм кулланучылар жәмгыятьләренән керемән арттырганда һәм аларны авыл жирендә тормыш сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән авыл хужалыгы продукциясен һәм азык-төлөк базарларына кертүне тээмин иткәндә төп механизмнарның берсе булып тора.

Шулай итеп, әлеге фактор кысаларында түбәндәге проблемалар исемлеген төзәргә мөмкин:

- файдаланылмый торган житештерү куәтләре һәм жирләре реестрын алып бару тәртибе булмау;

- инвестиция тәкъдимнәренән һәм инвесторлар өчен башка файдалы мәгълүматны формалаштыру өчен мәгълүмати технологияләрен кулланмау;

- жир ресурсларыннан файдалануның югары нәтижеләлегенә булмау;

- Татарстан Республикасы житештерү көчлөрен үстерү һәм урнаштыру программасының булмавы;
- эшчәнлекнең төп юнәлешләре: авыл хужалыгы продукциясен эзерләү, саклау, эшкәртү һәм сату кооперациясе системасын авыл хужалыгы товар житештерүчеләре тарафыннан югары файдаланмау;
- авыл хужалыгы житештерүчеләрененң гамәлдәге һәм төзелә торган житештерү куәтлөрен булдыру һәм модернизацияләү өчен шартлар булмау.

10. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы программа чаралары исемлегә белән билгеләнә. Программа чараларын финанслауның күздә тотылган суммасы 48375 мең сум тәшкил итә, 2021 елда 675 мең сум жирле бюджет һәм 9000 мең сум. ТР бюджетты, 2022 елда 675 мең сум жирле бюджет һәм 9000 мең сум ТР бюджетты, 2023 елда 675 мең сум жирле бюджет һәм 9000 мең сум ТР бюджетты, 2023 елда 675 мең сум ТР бюджетты, 2024 елда 675 мең сум ТР бюджетты, 2024 елда 675 мең сум жирле бюджет һәм 9000 мең сум ТР бюджетты, 2025 елда жирле бюджет һәм 9000 мең сум.

*сумма фаразлау характерында, бюджетка өстәмә керемнәр алганда, жирле бюджеттан финанслау планлаштырыла.

** министрлыclarның грант акчалары.

Программа чараларын финанслау Чүпрәле муниципаль районы бюджетыннан бүлеп бирелгән акчалар, шулай ук Татарстан Республикасы бюджетты, бюджеттан тыш фондлар, эшкуарларның үз чаралары һәм жәлеп ителгән инвестицияләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

11. Программаның планлаштырылган икътисади нәтижәләгә, программаны идарә итү һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тоту.

Программа үз эченә Чүпрәле муниципаль районында махсус салым режимын кулланучы кече эшкуарлыкны һәм физик затларны алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән чаралар комплексын ала.

Программаны үтәү ярдәм итәчәк:

- Чүпрәле муниципаль районында икътисади һәм социаль тотрыклылыкның иң мөһим элементларының берсе буларак Кече эшмәкәрлекне булдыруны һәм тотрыклы эшчәнлеген стимуллаштыручы уңай икътисади мохит формалаштыруга;

кече бизнеска салым һәм административ йөкләнешне оптимальләштерү, милек хокукларын яклау, эшкуарлык эшчәнлеген легальләштерү;

- кече эшмәкәрлек секторына инвестицияләр жәлеп итү һәм стимуллаштыру;

- кече эшкуарлыкның үсеш темпларын күтәрүгә, эшчәнлек даирәләрен киңәйтүгә һәм кече предприятиеләрне икътисади ныгытуга;

- берләштерелгән бюджетның салым керемнәрененң гомуми суммасында район бюджетына керемнәр артуга, халыкны эш белән тәмин итүгә өстәмә мөмкинлекләр барлыкка килүгә, кече эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрненң хезмәт хакы дәрәжәсен күтәрүгә;

- товар базарын конкуренциягә сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән баету;
- кече эшмәкәрлекнең социаль жаваплылығын арттыру;
 - кече бизнес предприятиеләренен салым нәтижәсен күтәрү.
 - хезмәт хакы дәрәжәсен легальләштерү;
 - хәйрия эшчәнлеген үстерү.

Программаның жаваплы башкаручысы булып Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге тора.

Бюджет акчаларыннан максатчан файдалануны тикшереп тору Чүпрәле муниципаль районының финанс-бюджет палатасы тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

12. Законсыз эшқуарлык эшчәнлегенә каршы гамәлләр

Законсыз эшқуарлык эшчәнлеге - ул вакыт-вакыт яисә даими (бер генә тапкыр да) тәртиптә финанс файда алу өчен физик яисә юридик зат тарафыннан башкарыла торган эшчәнлек. Мондый эшчәнлек лицензияләнмәгән, барлык рөхсәтләре дә юк, ә алынган акчадан салым түләнми яки тулысынча түләнми.

Хәзерге вакытта законсыз эшқуарлыкка каршы көрәш проблемасы аеруча кискен тора. Эшмәкәрләрнең шактый өлеше легаль бизнестан "күлөгәгә" китә яки, салымнардан качу максатыннан, башта ук легаль булмаган рәвештә үз эшен башлап жибәрә, бу муниципаль дәрәжәдә дә, дәүләт дәрәжәсендә дә бюджетның керем өлешендә сизелерлек чагыла, илнең икътисадый иминлеген какшата. Законсыз эшқуарлык эшчәнлеге белән проблемаларны хәл итү өчен түбәндәгеләр кирәк:

- эшмәкәрлекне популярлаштыру һәм эшмәкәр статусына карата уңай жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру;
- законсыз эшқуарлык эшчәнлеген жәмәгатьчелекнең тискәре образын һәм кабул итмәвен булдыру;
- гамәлдәге законнарны бозып эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру фактларын ачыклау һәм туктату;
- уңайлы бизнес-мохит юнәлешендә оптималь шартлар тудыру;
- законсыз эшқуарлык эшчәнлегенә каршы тору чараларын гамәлгә ашыруны жәмәгатьчелек контролендә катнашу;
- эшмәкәрлекне легальләштерүгә комачаулаучы административ киртәләрне ачыклау һәм бетерү;

2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районында КУЭ үсеше буенча төп төп күрсәткечләр

Күрсәткечнең исеме	Ү. б.	2021 ел.	2022 ел.	2023 ел.	2024 ел.	2025 ел.

Муниципаль районда (шөһәр округында) теркәлгән эшқуарлық субъектларының гомуми саны*	бер.	454	461	469	477	483
шулардан:						
Кече предприятиеләр саны (шул исәптән микро предприятиеләр)	бер.	62	65	67	70	72
Урта предприятиеләр саны	Бер.	2	2	3	3	4
Шәхси эшмәкәрләр буларак теркәлгән физик затлар саны	кеше.	330	336	342	348	354
Кече һәм урта предприятиеләр буенча хезмәткәрләрнең исемлек буенча уртача саны (Тышкы ярдәмчеләрсез)	кеше.	401	401	401	402	402
Кече һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача хезмәт хақы	сум.	17025	17910,6	18806,1	19691,7	20577,3
Тулаем территорияль продуктта кече һәм урта бизнес өлеше	%.	23	25	27	28	29
Кече эшқуарлық субъектларынан жирле бюджетка салымнар һәм башка түләүләр алу	%.	19,8	20,7	20,7	21,4	22,2
Ваклап сату товар әйләнеше (барлық сату каналларында)	млн. сум	1370,73	1465,49	1566,78	1668,78	1770,78
Түләүле хезмәтләр күләме	млн. сум	85,42	91,77	98,49	105,21	111,93

Программа чараларын гамәлгә ашыру

№	Чараның исеме	Нәтижә	Финанслау чыганаclarы	Финанслау күләме (мең сум).	Башкаручылар					
				барл ыгы	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	
1. Махсус салым режимын кулланычы кече һәм урта эшқуарлыкны һәм физик затларны үстерү өчен шартлар тудыру										
1.1	Махсус салым режимын кулланычы кече һәм урта эшқуарлык субъектларын һәм физик затларны үстерү һәм аларга ярдәм итү мәсьәләләрен жайга сала торган муниципаль норматив-хокукий база булдыру	Махсус салым режимын кулланычы кече һәм урта эшқуарлыкны һәм физик затларны үстерүгә ярдәм итү	финанслау юк	-	-	-	-	-	-	Район Башкарма комитеты
1.2	Муниципаль заказны урнаштыруда махсус салым режимын кулланычы кече эшқуарлык субъектларының һәм физик затларның катнашуын мониторинглау	Махсус салым режимын кулланычы кече һәм урта эшқуарлыкны һәм физик затларны үстерүгә ярдәм итү	финанслау юк	-	-	-	-	-	-	Район Башкарма комитеты
1.3	Чүпрәле муниципаль районының махсус салым режимын кулланычы кече һәм урта эшқуарлык һәм физик затлар вәкилләренең еллык конференциясендә катнашу	Махсус салым режимын кулланычы кече һәм урта эшқуарлыкны һәм физик затларны үстерүгә ярдәм итү	Жирле бюджет	100	20	20	20	20	20	Район Башкарма комитеты
1.4	Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү мәсьәләләре буенча фикерләрен исәпкә алу максатында махсус салым режимын кулланычы кече һәм урта эшқуарлык субъектлары һәм физик затлар мөнфәгәтәләрен чагылдыручы коммерциячел булмаган оешмалар, эшқуарларның ижтимагый берләшмәләре белән үзара хезмәттәшлек	Махсус салым режимын кулланычы коммерциячел булмаган оешмаларны, эшқуарларның ижтимагый берләшмәләрен кече һәм урта эшқуарлыкны һәм физик затларны үстерү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр әзерләүгә	финанслау юк	-	-	-	-	-	-	Район Башкарма комитеты

эшчәнлегә өчен чыгымнар өлешен компенсацияләү	субъектларына һәм физик затларга ярдәм итү	жирле бюджет				Район Башкарма комитеты			
2.4. Милли һәм мәдени үзгәрткәннәрне исәпкә алып һөнәрчелеккә КУЭС үсешенә ярдәм итү	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлык субъектларына һәм физик затларга ярдәм итү		250	50	50	50	50	50	Район Башкарма комитеты
2.5. Махсус салым режимын кулланучы кече эшкүарлыкның яңа субъектларына һәм физик затларга ярдәм	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлык субъектларына һәм физик затларга ярдәм итү	ТР бюджеты	2800						Район Башкарма комитеты
2.6. Махсус салым режимын кулланучы яшьләр эшкүарлыгына һәм физик затларга ярдәм итү һәм аларны үстерү	Финанс-кредит чараларын алу махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлык субъектларына һәм физик затларга ярдәм итү	жирле бюджет	0	5700	5700	5700	5700	5700	Район Башкарма комитеты
2.7. Өстенлеккә юнәлешләр буенча аерым эшкүарлык төрләрен гамәлгә ашыручы махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлыкка һәм физик затларга ярдәм итү һәм аларны үстерү программаларын гамәлгә ашыруда катнашучы КУЭС хуплавы	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлык субъектларына һәм физик затларга ярдәм итү	ТР бюджеты	500	100	100	100	100	100	Район Башкарма комитеты
2.8. Чүпрәле муниципаль районының махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлык субъектлары һәм физик затларга ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмалар йөкләмәләре буенча муниципаль гарантияләр бирү	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшкүарлык субъектларына һәм физик затларга ярдәм итү	финанслау юк	1650	3300	3300	3300	3300	3300	Район Башкарма комитеты, районның финанс-бюджет палатасы, район башкарма комитетының икътисад бүлеге
			0	-	-	-	-	-	Районның финанс-бюджет палатасы

3. Чүпрәле муниципаль районында махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларына һәм физик затларга ярдәм итү инфраструктурасы эшчәнлеген тәэмин итү. Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларына һәм физик затларга мэгълүмати, консультация һәм мөлкәт ярдәме

3.1	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларына һәм физик затларга оештыру ярдәмен гамәлгә ашыру һәм үстерү:					Район Башкарма комитетының икътисад бүлегә
	Чүпрәле муниципаль районы эшқуарларының «Елның иң яхшы эшқуары» конкурсын оештыру	Чүпрәле муниципаль районы эшқуарларын пропагандалау (популярлаштыру)	Жирле бюджет			Район Башкарма комитетының икътисад бүлегә, Чүпрәле районы Эшқуарлыкка ярдәм итү үзәге
3.1.1				250	50	50
3.1.2	Чүпрәле муниципаль районының "Туған як" газетасында юридик затларны һәм шәхси эшқуарларне теркәү тәртибе; - эшқуарлык өлкәсендәге законнар; - анонс; - файдалы мэгълүмат.	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларын һәм физик затларны мэгълүмати тәэмин итү	финанслау юк	-	-	-
3.2	Махсус салым режимын кулланучы физик затларның кече һәм урта эшқуарлык субъектларына консультация ярдәмен гамәлгә ашыру һәм үстерү	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларын һәм физик затларны үстерүгә ярдәм итү	финанслау юк	-	-	-
3.3.	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларына һәм физик затларга мөлкәти ярдәм	Махсус салым режимын кулланучы кече һәм урта эшқуарлык субъектларына һәм физик затларга ярдәм итү	финанслау юк	-	-	-
						Районның Мөлкәт һәм жир менәсәбәтләре палатасы (киләштерү буенча)

4. Кече һәм урта эшқуарлык өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү

4.1. Хезмәтне саклау эшларен оештыру мәсьәләләрендә консультацион-методик ярдәм	КУЭС мәнфәгатьләрен яклау	финанслау юк		Хезмәтне саклау буенча Координация советы
КУЭС арасында ел саен соры хезмәт базарын 10% ка киметүне гәмәлгә ашырырга мөмкинлек бирүче чаралар һәм механизмнар эшләү	Кече һәм урта эшкуарлыкның ачыклығы һәм махсус салым режимын кулланган физик затлар	финанслау юк	-	Районның Башкарма комитеты, тормыш дәрәжәсен күтәрү һәм керемнәрне легальләштерү буенча район ведомствосына комиссиясе